

15. 4. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Mezinárodní rozhodčí soud při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži (ICC) v aktuální judikatuře

Nejvyšší soud České republiky v nedávném rozhodnutí ze dne 29. 10. 2020, sp. zn.: 23 Cdo 1258/2020-119, posvětil platnost rozhodčí doložky sjednané ve prospěch pravomoci Mezinárodního rozhodčího soudu při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži (ICC). Z pohledu stávající judikatury Nejvyššího soudu týkající se tzv. arbitrážních center je toto rozhodnutí překvapivé a neočekávané, není v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu, není ani odůvodněné a z hlediska přesvědčivosti právní argumentace je pro všechny příznivce arbitrážních center jednoznačně zklamáním. Zklamáním je i pro všechny příznivce adekvátního výkladu práva.

I. Průběh řízení a rozhodčí doložka

Obvodní soud pro Prahu 1 jako soud prvního stupně usnesením rozhodl, že jednání nařízené na den XY se nekoná (výrok I), zastavil řízení o zaplacení žalované částky s příslušenstvím (výrok II), uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalované náklady řízení a rozhodl, že se žalobkyni vrací část zaplaceného soudního poplatku.

Soud prvního stupně tak rozhodl podle § 106 odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, poté, co žalovaná ve vyjádření k žalobě vznesla námitku, že věc má být projednána v řízení před rozhodci, neboť v dohodě o sdružení uzavřené dne 17. 3. 2014 mezi stranami sporu si strany sjednaly rozhodčí doložku ve znění „*Všechny spory mezi partnery budou řešeny právně před Arbitrážním soudem Mezinárodní obchodní komory v Paříži, dle jeho zákonů*“.

Městský soud v Praze jako soud odvolací napadeným usnesením potvrdil usnesení soudu prvního stupně v odvoláním napadených výrocih II, III a IV (výrok I usnesení odvolacího soudu) a rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení (výrok II usnesení odvolacího soudu). Odvolací soud dovedl mezinárodní příslušnost českých soudů, potvrdil, že platnost rozhodčí doložky je nutno posuzovat podle českého právního řádu, a dospěl k pozitivnímu závěru ohledně arbitrability sporu. Ve shodě se soudem prvního stupně hodnotil předmětnou rozhodčí doložku jako dostatečně určitou, a tudíž platnou. K tomu uvedl, že strany jejím prostřednictvím zcela jednoznačně označili Mezinárodní rozhodčí soud Mezinárodní obchodní komory v Paříži. V případě rozhodčí smlouvy odkazující na institucionální rozhodčí soud se obsahovou součástí smlouvy stává i řád příslušného soudu. Nebylo tedy nutné, aby si strany sjednaly podrobný postup v řízení v rozhodčí smlouvě. Připojení výrazu „dle jeho zákonů“ odvolací soud považoval pouze za vyjádření shora popsánoho znaku institucionálního (stálého) rozhodčího řízení a ani jeho vypuštění by tak nemělo žádný vliv na určitost rozhodčí doložky, kterou strany dohody o sdružení projevíly svou vůlí řešit všechny spory ze smlouvy vyplývající v rozhodčím řízení před (nejstarším a nejznámějším) institucionálním rozhodčím soudem.

II. Dovolání a vyjádření k němu

Usnesení odvolacího soudu napadla žalobkyně v celém rozsahu včasným dovoláním, v němž učinila předmětem dovolacího přezkumu otázku dle jejího názoru dosud v rozhodování dovolacího soudu

neřešenou, zda je dostatečně určitou, a tedy platně uzavřenou, rozhodčí doložka, podle níž by spory mezi stranami měly být rozhodovány Arbitrážním soudem Mezinárodní obchodní komory v Paříži, a to podle jeho zákonů.

Podle žalobkyně však uvedený soud s ohledem na čl. 1 Pravidel pro rozhodčí řízení účinných od 1. 3. 2017 vydaných Mezinárodní obchodní komorou v Paříži, sám spory neřeší a rozhodčí nálezy nevydává, nýbrž jen zajišťuje správu sporů rozhodovaných rozhodčími senáty v souladu s Pravidly Mezinárodní obchodní komory pro rozhodčí řízení. Žalobkyně se tak domnívá, že předmětná rozhodčí doložka je neplatná pro neurčitost, neboť z ní nelze jednoznačně zjistit, před jakým orgánem má rozhodčí řízení proběhnout, podle jakých pravidel a postupů a kdo má rozhodčí nálezy vydat. Konečně žalobkyně namítá, že žádnou z uvedených skutečností se odvolací soud argumentačně nezabýval, v důsledku čehož je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.

Nejvyšší soud shledal následně při zkoumání své příslušnosti dovolání přípustné podle § 237 o. s. ř. pro řešení otázky, zda je dostatečně určitou rozhodčí doložka, která odkazuje na Mezinárodní rozhodčí soud Mezinárodní obchodní komory v Paříži s tím, že spory mezi stranami budou řešeny „dle jeho zákonů“, neboť uvedená otázka dosud nebyla v rozhodovací praxi dovolacího soudu řešena.

III. Závěry Nejvyššího soudu

Nejvyšší soud nejprve řešil otázku, podle jakého práva má být určitost předmětné rozhodčí doložky posuzována. Smluvní strany jsou právníckými osobami se sídlem v České republice (žalobkyně), resp. v Bulharsku (žalovaná), přičemž smluvní strany svůj vzájemný poměr nepodřídily právnímu řádu konkrétního státu.

V souvislosti s výkladem rozhodčí doložky Nejvyšší soud již v minulosti vyslovil, že základní podmínkou pro rozhodování v rozhodčím řízení je projev vůle subjektů určitého právního vztahu k přenesení pravomoci k rozhodování sporu vzniklého z takového právního vztahu na rozhodce (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 2. 2011, sp. zn. 23 Cdo 111/2009).

Nejvyšší soud dále konstatoval, že obě strany projevíly v projednávané věci vůli, aby „všechny spory“ mezi nimi byly „řešeny právně“ před Mezinárodním rozhodčím soudem Mezinárodní obchodní komory v Paříži, a to podle „jeho zákonů“.

Podle odborné literatury zastává tento stálý rozhodčí soud mezi mezinárodními rozhodčími soudy nesporně přední pozici. Jde o mezinárodní instituci působící v řadě zemí ať již v podobě sudišť, nebo pomocí národních komitétů (srov. Rozehnalová, N. Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku. 3. aktualizované vyd., Praha: Wolters Kluwer, 2013).

Dále Nejvyšší soud odkázal na to, že podle čl. IV odst. 1 písm. a) Evropské úmluvy o obchodní arbitráži mohou strany rozhodčí smlouvy ujednat, že své spory předloží stálé rozhodčí instituci; v tomto případě se rozhodčí řízení bude řídit řádem této instituce, a uzavřel, že „Odvolací soud proto nepochybil, jestliže uzavřel, že v citované rozhodčí doložce obě smluvní strany jednoznačně založily pravomoc Mezinárodního rozhodčího soudu Mezinárodní obchodní komory řešit jejich vzájemné spory s tím, že s ohledem na institucionální povahu tohoto rozhodčího soudu se řízení před ním bude řídit řádem této instituce. V tomto smyslu soudy správně vyložily taktéž výraz „dle jeho zákonů“, jímž není míněno nic jiného, než že se obě strany podrobují pravidlům příslušné mezinárodní rozhodčí instituce. Z nich pak vyplývá i řešení otázek, které žalobkyně považuje za nezodpovězené, tj. před jakým orgánem má rozhodčí řízení proběhnout, podle jakých pravidel a postupů a kdo má rozhodčí nálezy vydat.

Podle Nejvyššího soudu se tak v posuzovaném případě z dovolacích důvodů podává, že žalobkyni

bylo zřejmé, na základě jakých úvah považoval odvolací soud uzavřenou rozhodčí doložku za dostatečně určitou. Podle odvolacího soudu strany v rozhodčí doložce zcela jednoznačně označily Mezinárodní rozhodčí soud Mezinárodní obchodní komory v Paříži, přičemž v případě rozhodčí smlouvy odkazující na institucionální rozhodčí soud se obsahovou součástí smlouvy stává i řád příslušného soudu.

IV. Ne/Argumentace Nejvyššího soudu

Právní rozbor výše uvedeného rozhodnutí je nulový a proto lze k němu zaujmout právní stanovisko velice stručně. Předně, Nejvyšší soud se ve svém rozhodnutí vůbec nevypořádal s ust. § 13 odst. 1 zákona č. [216/1994](#) Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „RozŘ“, který stanoví, že *„Stálé rozhodčí soudy mohou být zřízeny pouze jiným zákonem nebo jen tehdy, pokud jejich zřízení jiný zákon výslovně připouští,“* ani s ust. § 13 odst. 4 RozŘ, který stanoví, že *„Nikdo není oprávněn používat při výkonu své činnosti takové označení, které vyvolává klamnou představu, že se jedná o stálý rozhodčí soud podle tohoto zákona, není-li k používání takového označení oprávněn podle jiného právního předpisu nebo mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu.“*

Pomineme-li nesprávné označení rozhodčího spolku (rozhodčí soud při ICC je totiž podle francouzského práva spolkem) působícího při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži, který strany v rozhodčí doložce neoznačili jako „Mezinárodní rozhodčí soud“, ale jako „Arbitrážní soud“, čemuž Nejvyšší soud nevěnoval ani slovo, je třeba říci, že Mezinárodní rozhodčí soud při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži (ICC) není stálým rozhodčím soudem ve smyslu ust. § 13 odst. 1 a 4 RozŘ, neboť nebyl zřízen (a to ani českým, ani francouzským, ani jiným) zákonem (první hypotéza normy vtělené do § 13 odst. 1 RozŘ tedy není naplněna) a není zde ani žádný (český, francouzský, ani jiný) zákon, který jeho zřízení výslovně připouští (ani druhá hypotéza normy vtělené do § 13 odst. 1 RozŘ tedy není naplněna). Stejný závěr nutno učinit i ve vztahu k ust. § 13 odst. 4 RozŘ, neboť Mezinárodní rozhodčí soud při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži (ICC) není k používání označení které vyvolává klamnou představu, že se jedná o stálý rozhodčí soud podle tohoto zákona (tj. podle českého RozŘ), oprávněn podle jiného právního předpisu nebo mezinárodní smlouvy, která je součástí právního řádu, a z tohoto důvodu není na území České republiky oprávněn používat při výkonu své činnosti takové označení.

Je mi to líto, ale tak to je. Nejvyšší soud nijak neodůvodnil, z jakého důvodu podle jeho názoru vyhovuje Mezinárodní rozhodčí soud při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži (ICC) kogentním požadavkům ust. § 13 odst. 1 a 4 RozŘ, nepovažujeme-li ovšem za odůvodnění jeho větu *„Podle odborné literatury zastává tento stálý rozhodčí soud mezi mezinárodními rozhodčími soudy nesporně přední pozici. Jde o mezinárodní instituci působící v řadě zemí ať již v podobě sudišť, nebo pomocí národních komitétů (srov. Rozehnalová, N. Rozhodčí řízení v mezinárodním a vnitrostátním obchodním styku. 3. aktualizované vyd., Praha: Wolters Kluwer, 2013).“* K tomu doplňme, že odkaz na odbornou publikaci prof. Rozehnalové z roku 2013 je nedostačující, neboť ta vůbec nezohledňuje novelu § 13, k níž došlo zákonem č. [19/2012](#) Sb., kterým se ust. § 13 odst. 1 RozŘ změnilo do současné podoby a kterým byl do § 13 vložen nový odstavec čtvrtý.

VI. Smutný závěr

Není-li výklad (ne)provedený Nejvyšším soudem důsledkem intelektuálního ad hoc selhání, které v tomto případě postihlo celý senát, který ve věci rozhodoval (jehož členové jinak zasluženě vykazují vysokou odbornost), lze si jen postesknout, že soudci se ze strachu před právem uchýlili úmyslně k neargumentaci u vědomí, že právní argumentace de lege artis by bezpodmínečně vedla k politicky nežádoucímu závěru a k mezinárodní ostudě, kterou je ostatně celé znění § 13 (a zejména jeho odstavce 1 a 4), které bylo přijato pouze za účelem posílení monopolu Rozhodčího soudu při

Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky na trhu poskytovatelů arbitrážních služeb v České republice.

Právní argumentace de lege artis by totiž s ohledem na ust. § 13 odst. 1 a 4 musela vést nevyhnutelně k závěru, že Mezinárodní rozhodčí soud při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži (ICC) není stálým rozhodčím soudem ve smyslu těchto ustanovení a lze jej považovat maximálně za dohodnutou osobu ve smyslu ust. § 7 odst. 1 RozŘ (tedy za „appointing authority“) neboli arbitrážní centrum, a to se všemi z toho vyplývajícími důsledky, včetně předchozích judikатурních závěrů, které Nejvyšší a Ústavní soud ve vztahu k arbitrážním centrům přijaly a v jejichž reflexi by rozhodčí doložka shora uvedeného znění pravomoc Mezinárodního rozhodčího soudu při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži (ICC) založit nemohla, neboť by musela být v souladu s ustálenou judikaturou označena za netransparentní a tedy absolutně neplatnou. Pro úplnost doplňme, že odlišné právní posouzení věci učiněné v komentovaném případě Nejvyšším soudem nelze odůvodnit ani světovou známostí Mezinárodního rozhodčího soudu při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži (ICC), neboť v právním státě je taková argumentace pochopitelně bez významu a nemá nadto ani žádný normativní podklad.

Přesto soudím, že pokud chceme, řečeno s Aloisem Rašínem, „svobodu větší a větší“, neměli by soudci vykládat zákony bez ohledu na jejich normativní znění jen proto, že se to politicky nehodí a jen proto, aby naplnili ono známé rčení o koze a o vlkovi a umyli si ruce. Z tohoto důvodu je (nejen pro mě, ale pro širokou část rozhodců z českých arbitrážních center, jejichž postavení je z hlediska českého práva stejné nebo obdobné jako postavení Mezinárodního rozhodčího soudu při Mezinárodní obchodní komoře v Paříži (ICC), tj. jedná se také o obchodní společnosti nebo o spolky nezřízené zákonem, rozhodnutí soudců z dotčeného senátu velkým zklamáním a tímto článkem jsem chtěl i za své kolegy rozhodce a advokáty dosáhnout toho, aby to dotčení soudci věděli.

JUDr. Luděk Lisse, Ph.D. LL.M. MPA,

advokát a rozhodce, působí též jako ředitel Ústavu práva a právní vědy, o.p.s.

LISSE HRABEC
[attorney at law]

[Advokátní kancelář LISSE HRABEC](#)

Jablonského 640/2,
170 00 Praha 7

Tel.: +420 777 705 807

e-mail: advokat@lisse.cz

Další články:

- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)
- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)
- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)